

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af bogføringsloven.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 136) findes i tidenden sp. 4101, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 805).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ove Munch: Ved første behandling sagde jeg, at vi ikke var tilhængere af dette forslag. Vi mener det ikke rimeligt at udskyde indførelse af bogføringspligt for de grupper, der er tale om. Vi mener, at man tværtimod burde gå den anden vej. Når der i den omdelte betænkning står, at et enigt udvalg — herunder altså jeg selv — indstiller lovforslaget til vedtagelse, så er det forkert. Det beror på en fejl. Vi er stadig væk modstandere af dette forslag og vil stemme imod ved tredje behandling.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg må sige udvalget tak for den i sandhed meget hurtige behandling af dette lovforslag og kan kun beklage, at socialistisk folkeparti ikke mener at kunne støtte forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 94) findes i tidenden sp. 2737, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 669).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Axel Ivan Pedersen: Med henvisning til udvalgets betænkning skal jeg gøre et par bemærkninger til de stillede ændringsforslag, dels ministerens og dels et flertals.

Det mest omstridte spørgsmål i ministerens forslag er, som det fremgik af debatten ved første behandling, de stærke ølsorters fortsatte forbliven i marketenderierne, og herom er der nu stillet ændringsforslag, idet man har bøjet sig for ønsket herom med den undtagelse, jeg udgør. Uden at komme ind i en ny formålsløs diskussion herom kan jeg tilføje, at mit partis gruppe har stillet sine medlemmer frit i denne sag.

Om de øvrige ændringsforslag er der — med en enkelt undtagelse — enighed mellem ministeren og udvalget, uanset hvem der har stillet forslagene. Det ene er ændringsforslag nr. 7, der går ud på, at der fortsat skal betales en afgift til kommunekassen for yderligere åbningstid ud over kl. 24. Jeg skal henstille til tingets medlemmer både af hensyn til bevrterstanden som helhed og kommunerne at stemme for dette forslag som for de resterende.

Disse forslag går kort fortalt ud på, at justitsministeren bliver ankeinstans i tilfælde, hvor tilladelser til visse foreteelser som musik, offentlig dans m. v. er nægtet af politiet, at de kommunale bevillingsnævn kan bibeholdes, at idrætshaller opnår samme rettigheder som f. eks. stormagasiner til at sælge visse varer, selv om der i tilstødende lokaler findes restauration, og endelig at det ved skiltning i restaurationer og andre serveringssteder med ret til udskænkning af stærke drikke oplyses, at det er forbudt at servere stærke drikke for personer under 18 år.

Endvidere ønsker jeg at takke udvalget for den enstemmige tilslutning til tanken om at udskille de ædruelighedsmæssige for-

[Axel Ivan Pedersen.]

anstaltninger af den her omhandlede lovgivning og de forberedelser, der i så henseende må iværksættes.

I sidste øjeblik har igen de kooperative marketenderier sendt udvalget en skrivelse vedrørende kreditgivning. Jeg ved ikke, om dette ikke må give anledning til en drøftelse i udvalget mellem anden og tredje behandling.

Erik Hansen (Vejle amt): Der er under udvalgsarbejdet stillet en del ændringsforslag, som man stort set har været enig om. Det konservative folkeparti kan tiltræde de af handelsministeren under nr. 1-3 og nr. 6 stillede ændringsforslag. Det samme gælder ændringsforslag nr. 4 og 5, som er tiltrådt af handelsministeren. Udvalget har endvidere stillet et ændringsforslag, nr. 8, som vi finder er af ret underordnet betydning, men også det kan vi tiltræde, hvorimod vi må stemme imod det af socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer stillede ændringsforslag nr. 7.

Det stærke øl blev kraftigt diskuteret og var stærkt inde i billedet ved første behandling af dette lovforslag. Spørgsmålet om kantinerne tilladelse til at servere stærkt øl er og var ikke nogen principiel livssag for det konservative folkeparti. Nu bliver tilladelsen givet, og bl. a. ud fra vanskelighederne for kantinebestyrerne ved at kontrollere, at der ikke medtages stærkt øl, kan vi tiltræde dette.

Efter lovforslaget var det meningen, at det gebyr, der blev opkrævet for tilladelse til opstilling af bl. a. de såkaldte enarmede tyveknægte, skulle tilfalde statskassen. Efter ændringsforslaget skal disse afgifter fremtidig tilfalde kommunen, som også skal fastsætte afgiftens størrelse. Kommunerne kommer i det hele taget meget stærkt ind i billedet ved dette lovforslags gennemførelse. Ændringsforslag nr. 2 imødekommer et ønske fra Københavns magistrat, således at man kan nedsætte bevillingsnævn, der træder i stedet for kommunalbestyrelsen, og som kan give tilladelse til alkoholbevillinger. Vi kan som sagt tiltræde disse ændringsforslag, også at justitsministeren indsættes som ankeinstans, hvor det er politiet, der har nægtet tilladelse til offentlig dans og automatspil m. v.

Vi må gå imod mindretallets ændringsforslag nr. 7, hvorefter der fortsat skal fastsættes en afgift for tilladelse til at holde restauranter åbne efter kl. 24. Vi finder det ikke rimeligt, at restauranter, der ønsker at holde åbent efter kl. 24, skal stilles anderledes end restauranter, der lukker kl. 24 eller tidligere. Mulighederne, der i loven er givet for en længere åbningstid, kan — som det også er nævnt i den betænkning, der ligger til grund for dette lovforslag — modvirke oprettelsen af natklubber og smugkroer. Disse muligheder kan blive forringet ved, at natbevillingssystemet opretholdes. Dette er ikke i det konservative folkepartis interesse, hvorfor vi må anbefale, at man stemmer imod dette ændringsforslag.

Vi vil anbefale, at man her ved anden behandling vedtager lovforslaget med de af handelsministeren og udvalgets flertal stillede ændringsforslag. Det vil afgjort vise sig at blive en god lov, vi her vedtager, en lov, der på mange måder vil betyde en meget væsentlig forbedring og forenkling af et indtil nu ret indviklet bevillingssystem til gavn ikke alene for bevillingsudstederne, men også i meget høj grad til gavn for erhvervsudøverne.

Til slut vil jeg gerne sige, at vi kan tilslutte os de bemærkninger, der er gjort i betænkningen angående ædruelighedsspørgsmål.

Jens Peter Jensen (Sorø amt): Den mest iøjnefaldende ændring, der er sket i forslaget under udvalgsbehandlingen, er denne, at det stærke øl vender tilbage til marketenderierne. Jeg tænker, at den højtærede handelsminister har en fornemmelse af, at det nok havde været bedst overhovedet ikke at rejse det spørgsmål, men vi er enige om, at ud fra en principiel betragtning går det vel an, at der stadig er adgang til dette salg. Man kan sætte et spørgsmålstegn ved rimeligheden af et statsforbud på dette område. Men ud fra en praktisk vurdering mener jeg egentlig, det er en uheldig ændring, der her gennemføres. Jeg mener ikke, det stærke øl hører hjemme i marketenderier, og derfor understreger jeg her i dag, at der jo ikke er en pligt til at føre disse varer, og jeg håber, at man rundt om på arbejdspladserne i fællesskab kan finde ud af, at det er uhensigts-

[Jens Peter Jensen (Sørø amt).]

mæssigt at have det stærke øl i marketenderierne.

De øvrige ændringsforslag stillet af ministeren eller af udvalgsflertallet, tiltrådt af ministeren, kan jeg også anbefale, og jeg må anbefale at stemme imod mindretalsændringsforslaget nr. 7.

Jeg skal lige gøre den slutbemærkning, at jeg havde egentlig gerne set et ændringsforslag mere vedrørende straffebestemmelserne. Jeg føler mig nemlig ikke overbevist ved den argumentation, der er fremført fra den højtærede handelsministers side om nødvendigheden af at skærpe det objektive strafansvar. Jeg mener, at vi igennem det deputationsbesøg, der fandt sted i udvalget fra Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, såvel som ved Centralforeningens skriftlige henvendelse fik en solid argumentation imod at skærpe reglerne og fik en solid argumentation for at bevare de bestående regler. Efter mit kendskab til sagerne har de hidtidige bestemmelser virket efter deres hensigt, og så føler jeg egentlig, det er forkert, at vi går hen og skærper dem. Jeg mener, det er umiddelbart utiltalende, at en person kan ikendes straf for handlinger, han ikke har begået eller ikke har været i stand til at forhindre andre i at begå. Jeg ville gerne, at dette emne kunne have været taget op under en fornyet udvalgsbehandling, men da loven jo skal træde i kraft fra 1. april, er der nok ikke den fornødne tid til at tage denne udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling. Jeg ville føle mig tilfredsstillet, hvis den højtærede handelsminister her fra tingets talerstol ville sige, at denne skærpelse af straffebestemmelserne er det hensigten at administrere meget, meget lempeligt, sådan at der ikke kommer den stærke skærpelse ind i den, som branchens udøvere føler der ligger i det forslag, som ministeren har fremsat.

Dagmar Andreasen: Det kom som en overraskelse for mig, at spørgsmålet om guldøl i kantinerne var det spørgsmål, der skulle vække mest diskussion i forbindelse med dette lovforslag. Som jeg allerede sagde ved første behandling, er der ikke — så vidt jeg er orienteret — ret mange kantiner, der overhovedet fører stærkt øl, og det øl, der bliver drukket af den type, bliver drukket

af nogle ganske få. Jeg tror heller ikke, der er nogen, der i denne sal vil føre et varmt forsvar for, at man skal drikke sig en guldøl eller to til frokost; alle er enige om, at stærkt øl ikke hører hjemme, før man er færdig med sit arbejde. Uenigheden drejer sig kun om, hvorvidt folketinget bør være formynder for virksomhederne eller ej, og det er jo aldrig bevist, hvordan man bedst gavner ædrueligheden. Der er derimod en gammel sandhed, der siger, eller i hvert fald et gammelt ord, der siger, at forbuden frugt smager bedst. Personlig har jeg ikke noget imod at lægge afgørelsen ud til de mennesker, det direkte angår. Det står jo enhver virksomhed frit for sammen med sine ansatte at bestemme, at der ikke skal findes stærkt øl i dens kantine. Der er nogle i min gruppe, der ser anderledes på det, og de vil stemme imod eller undlade at stemme vedrørende ændringsforslag nr. 4 og 5.

Derimod må jeg anbefale at stemme mod ændringsforslag nr. 7; der er efter det radikale vestres opfattelse ingen grund til, at de restauranter, der får tilladelse til at holde åbent om natten, skal belægges med en særlig afgift.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 8 stillet af udvalget og tiltrådt af ministeren om, at der skal være opslag i restauranterne om, at det er forbudt at udskænke spiritus til personer, der ikke er fyldt 18 år, vil jeg kun sige, at kan det hjælpe, er det i hvert fald udmærket, at opslagene finder sted, og skade kan det næppe.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Arne Larsen: Jeg kan på mit partis vegne anbefale alle de stillede ændringsforslag, såvel de af handelsministeren stillede som de af udvalget eller udvalgets flertal stillede og af handelsministeren tiltrådte og naturligvis også det af et mindretal, nemlig socialistisk folkeparti og socialdemokratiet, stillede ændringsforslag nr. 7.

Jeg er glad ved, at folketinget ikke opkastede sig som formynder over arbejdere og lønmodtagere og andre ansatte ude omkring på vore virksomheder, således at man her fra folketingets side skulle bestemme, hvilke ølsorter den enkelte måtte drikke. Jeg tror nemlig, at det problem, om det er farligt eller skadeligt at drikke stærkt øl på arbejdspladsen, er et problem, som løses på den

[Arne Larsen.]

enkelte arbejdsplads. Vi har udmærkede samarbejdsformer ude omkring på arbejdspladserne, samarbejdsudvalg, og her vil disse problemer blive løst på en tilfredsstillende måde, det er jeg helt sikker på. Jeg tror heller ikke, det ville have gavnet ædruelighedstanken noget som helst, om man havde indført dette forbud.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 7 kan jeg på mit partis vegne sige, at vi er da et flertal i mit parti, der støtter dette ændringsforslag. Det er fremsat ud fra ønsket om, at den afgift på natbevillinger, som vi hidtil har haft, skal fortsætte. Jeg tror nemlig ikke et øjeblik på, at når man afskaffer disse afgifter for natbevillinger, så bliver forbrugerne bedre stillet af den grund, at entréafgiften vil blive sat ned; tværtimod tror jeg, det sparede beløb går i værtshusholderens lomme. Derfor må jeg anbefale ændringsforslag nr. 7.

Det er de få bemærkninger, jeg vil gøre; i øvrigt kan jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg må takke det udvalg, der her har præsteret et stort arbejde, for også at have præsteret et både grundigt og meget hurtigt arbejde. Det sidste har jo haft den særlige baggrund, at det er en nødvendighed, at denne lov træder i kraft inden 1. april d. å. af den grund, at ellers løber den hidtil gældende lov videre, og den bygger på noget, der ikke eksisterer efter 1. april, nemlig landkommuner og bykommuner. Vi ville altså have et helt udækket område.

Hvad angår de enkelte bemærkninger fra ordførernes side, vil jeg gerne sige til hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt), at jeg ganske kan dele hans betragtning, at der jo ikke er nogen pligt til at udskænke stærkt øl; jeg ved også, at mange kantiner og marketenderier faktisk slet ikke serverer alkoholholdige drikke, og det har min personlige sympati.

Hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) var ikke fuldt tilfreds med mit svar med hensyn til stramningen af det objektive strafansvar. Jeg vil gerne fastslå, at vi her fra handelsministeriets side har fulgt den praksis, der, udgående fra justitsministeriet, har været fulgt i de senere år. Hvad angår opfordrin-

gen til at sørge for, at dette objektive strafansvar bliver administreret lempeligt, vil jeg sige, at det mener jeg også jeg kan gøre. Jeg vil gerne af mit eget svar til udvalget sige, at den nærmere begrundelse for at have det objektive strafansvar er den, at en sådan straffetrussel virker som incitament, i dette tilfælde for værten, til at instruere sit personale omhyggeligt og overvåge, at alt går ordentligt til. Værten har den økonomiske interesse i udskænkningen og må derfor også have sit selvstændige ansvar, men — og det har jeg jo tilføjet til sidst, og jeg tror, det indeholder svaret til hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) — jeg har understreget og skal gerne gentage her, at det forudsættes, at man ved anvendelsen af den givne straffehjemmel tager rimeligt hensyn til, i hvilket omfang den pågældende vært eller bestyrer må antages at have opfyldt sin tilsynspligt. Det vil sige, at har han gjort alt, hvad der skønnes rimeligt og menneskelig muligt, vil han, om han overhovedet bliver idømt straf, blive dømt under stærkt formildende omstændigheder, medens sløseri vil bidrage til, at straffen forhøjes. Jeg tror, det er et udtryk for en lempelig administration som ønsket af hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt).

Med hensyn til de øvrige bemærkninger, navnlig vedrørende ændringsforslag nr. 7, skal jeg kun over for den argumentation, der i øvrigt har været ført, gøre opmærksom på, at man ved at have en afgift til kommunerne for natbevillinger faktisk gør kommunerne økonomisk interesserede i at give mange natbevillinger. Det har jeg ikke rigtig kunnet se rimeligheden i, og jeg må derfor anbefale, at man stemmer imod dette ændringsforslag.

Endelig vil jeg gerne med nogle få ord kommentere den sidst ankomne skrivelse fra De kooperative Marketenderiers Samvirke, hvori man besværer sig over, at den nuværende bestemmelse om, at det er forbudt at tilbageholde arbejdsløn til dækning af skyld i marketenderier for øl, udvides til at omfatte al skyld for køb i marketenderier. Da jeg fremsatte lovforslaget, tiltrådte jeg på dette punkt en enig indstilling fra bevrterlovsudvalget, hvor bl. a. både Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Industrirådet var repræsenteret. Bevrterlovsudvalget har —

[Handelsministeren.]

og det fremgår af bemærkningerne — peget på nødvendigheden af en sådan udvidelse af kontrolmæssige grunde. Hermed tænker man naturligvis på det forhold, at det efterfølgende er vanskeligt at konstatere, om en gæld for, hvad der er nydt i marketenderiet, skyldes nydelsen af øl eller mælk eller spisevarer. Når derimod marketenderierne i deres skrivelse er inde på, at man herved også forbyder kreditgivning i marketenderierne, må jeg sige, at det er ikke rigtigt. Jeg er ganske enig i, at en vis kreditgivning her vil være en såre naturlig foreteelse; der er alene tale om, at marketenderierne ikke kan få deres tilgodehavender dækket af arbejdslønnen, inden denne udbetales til den pågældende. Dette ville gøre disse tilgodehavender til en privilegeret fordring, hvad jeg ikke synes de bør være. Jeg kan ikke tænke mig andet, end at det må være lettere at administrere den foreslåede bestemmelse, som gælder for al skyld i marketenderier, fremfor at skulle have en sondring mellem øl og andre stærke drikkevarer på den ene side og alle øvrige varer på den anden side.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-9, ændringsforslag nr. 1, § 10, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 11, således ændret, §§ 12-15, ændringsforslag nr. 3, § 16, således ændret, og §§ 17-19
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges med 102 stemmer mod 6; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 20, således ændret, og §§ 21 og 22
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 betragtedes som vedtaget med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 4.

§ 23, således ændret, §§ 24 og 25, ændringsforslag nr. 6, § 26, således ændret, og § 27
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes med 68 stemmer mod 42.

§ 28, ændringsforslag nr. 8, § 29, således ændret, og §§ 30-35
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Regulering af renteerstatninger) har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 19. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Dagpengehjælpens varighed).

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmaessig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Om kursusnævnet).

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse.

[Anden næstformand.]

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløsheds-kasser og sygekasser).

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om arbejdsløshedsunderstøttelse).

8) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af sygeforsikringsloven. (Bortfald af kontingent-hjælp).

9) *Tredje behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1970-31. marts 1971.

10) *Valg af 5 medlemmer og 5 stedfortrædere til Europarådets rådgivende forsamling.*11) *Valg af 2 medlemmer og 2 stedfortrædere til landsnævnet for børne- og ungdomsfor-sorg.*

Mødet hævet kl. 16.12.

71. møde.

Torsdag den 19. marts kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 8) findes i tidenden sp. 4322).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 105 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Dagpengehjælpens varighed).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 105) findes i tidenden sp. 4334).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 128 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.